

ศิลปกรรมกอทิก

Gothic Art

ที่มาของคำและความหมาย

- คำว่า “กอธิค” เรียกศิลปกรรมของพวกเขา กอท(Goth) เริ่มใช้ครั้งแรกในปลายสมัยเรอเนสซอง โดยศิลปินซึ่งเป็นนักวิจารณ์ศิลปะชื่อ “วาซารี” ในลักษณะเย้ยหยันผู้สร้างงานว่ามาตรฐานต่ำกว่ากรีกและโรมันในความหมายเชิงคุณมึน เหยียดหยาม พวกเขาเถื่อนผู้ทำลายจักรวรรดิโรมัน
- ชาวยุโรปทั่วไป(ยกเว้นอิตาลี) เรียกศิลปกรรมกอธิคว่า Opus Modernum หรืองานสมัยใหม่
- อังกฤษเขียน Gothick (ซึ่งใช้แพร่หลายช่วงศตวรรษที่ 17 – 18) ในลักษณะความหมายว่าไร้รสนิยม (tasteless)

ความหมายของศิลปะกรรมกอธิก

ใช้เรียกศิลปะกรรมซึ่งมีรูปแบบร่วมกันของยุโรปในช่วงศตวรรษที่ 12 — 14 โดยเฉพาะสถาปัตยกรรม รวมทั้งประติมากรรมและจิตรกรรมที่สร้างตกแต่งสถาปัตยกรรม

เหตุการณ์ต่างๆ ไป

ชนชั้นกลางหรือพวกบัวร์จัวซีส์(Bourgeois)เพิ่มบทบาทในสังคมมากขึ้นเพราะมีเงินจากการค้า การทำธนาคาร มีอำนาจในเมืองใหม่หลายเมือง เริ่มจากอิตาลี สู่อังกฤษ ฟลานเดอร์ โดยเฉพาะเมืองท่าติดทะเล ซึ่งสามารถทำการค้าขายกับดินแดนไกลๆ ได้ดี จึงมีการกล่าวว่สถาปัตยกรรมกอธิกอยู่ในเมือง ส่วนสถาปัตยกรรมโรมันเนสก์อยู่ตามชนบท

- มีการตั้งมหาวิทยาลัยขึ้นเช่น โบโบญา ปารีส (ค.ศ.1120) มหาวิทยาลัยปาดัว(ค.ศ.1222)เกิดการรวมตัวของผู้รู้ ส่งอิทธิพลต่อวิถีคิดของประชาชน
 - มีการผลิตกระดาษ ซึ่งนำความรู้จากจีน(ผ่านซีซีลี)ความรู้จึงแพร่หลายและกว้างขวางมากขึ้น
 - สตรีเข้ามามีบทบาทในสังคมมากกว่ายุคโรมันเนสก์ โดยพระนางเอลิเน ราชินีหลุยส์ที่ 7 แห่งฝรั่งเศส เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่มีการยกย่องแม้ว่าเป็นผู้มีคุณค่าในน้ำนม
 - มีการนำเรื่องราวของพระแม่มารีในฐานะตัวแทนมารดาของสวรรค์และของพระคริสต์มาสร้างศิลปกรรม

- จุดเริ่มต้น เมื่อค.ศ. 1150 ที่บริเวณพื้นที่คล้ายเกาะระหว่างแม่น้ำแซนและแม่น้ำมาร์นล้อมรอบ เรียกว่า อิล-เดอ-ฟรองซ์ (Ile-de-France) มีศูนย์กลางอยู่กรุงปารีส แล้วขยายออกไปอย่างกว้างขวาง
- ศิลปกรรมที่เด่นที่สุด คือ สถาปัตยกรรม(ค.ศ.1150-1200) ส่วนประติมากรรม จะเด่นในช่วง 1220-1420 และจิตรกรรม จะเจริญในช่วง1300-1350

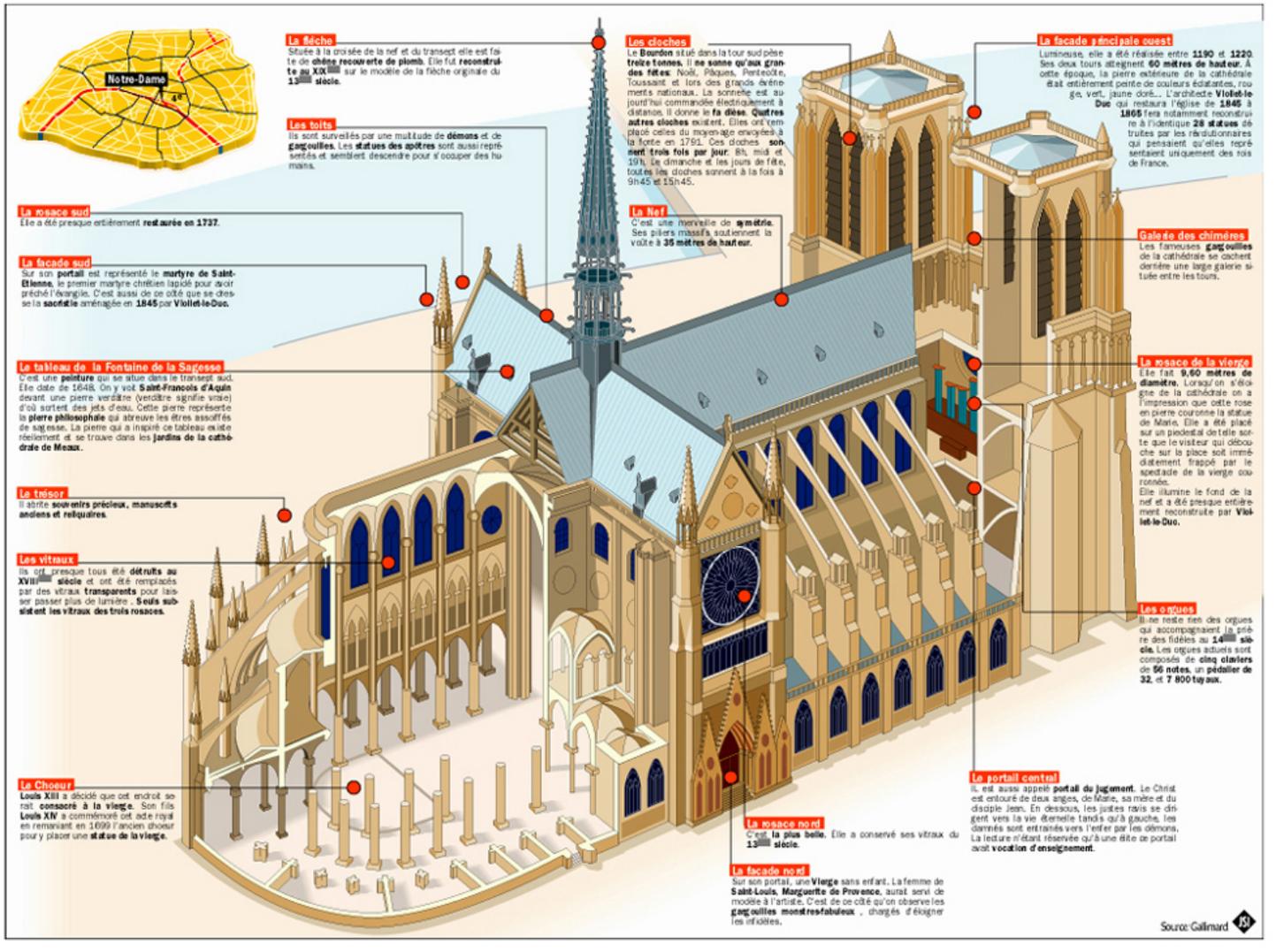
ฝรั่งเทศ



วัดนอเตรอดามแห่งปารีส (Notre-Dame of Paris) ค.ศ.1163 — 1200
สร้างโดยบิชอปอู๊ดส์ เดอ ซุยล์ลี (Eudes de Sully) มีเสาค้ำยันภายนอกอาคาร
(Flying buttress)

วัดนอเตรอดามแห่งปารีส (Notre-Dame of Paris) ค.ศ.1163 — 1200





La flèche
Située à la croisée de la nef et du transept elle est faite de chêne recouverte de plomb. Elle fut reconstruite au **XIX^e** sur le modèle de la flèche originelle du **13^e** siècle.

Les toits
Ils sont surveillés par une multitude de démons et de gargouilles. Les statues des apôtres sont aussi représentés et semblent descendre pour s'occuper des humains.

Les cloches
Le Bourdon situé dans la tour sud pèse treize tonnes. Il ne sonne qu'aux grandes fêtes: Noël, Pâques, Pentecôte, Toussaint et lors des grands événements nationaux. La sonnette est au jourd'hui commoquée électriquement à distance. Il donne le fa dies. **Quatre autres cloches** existent. Elles ont remplacé celles du moyen-âge envoyées à la fonte en 1791. Ces cloches sonnent trois fois par jour. 8h, midi et 19h. Le dimanche et les jours de fête, toutes les cloches sonnent à la fois à 9h45 et 15h45.

La nef
C'est une merveille de symétrie. Ses piliers massifs soutiennent la voûte à **35 mètres de hauteur**.

La façade principale ouest
Lumineuse, elle a été réalisée entre **1190 et 1220**. Ses deux tours atteignent **60 mètres de hauteur**. À cette époque, la pierre utilisée pour la cathédrale était entièrement peinte de couleurs éblouissantes, rouge, vert, jaune doré... L'architecte **Viollet-le-Duc** qui restaura l'église de **1845 à 1865** tenta notamment de reconstruire à l'identique **28 statues** détruites par les révolutionnaires qui pensaient qu'elles représentaient uniquement des rois de France.

La rosace sud
Elle a été presque entièrement restaurée en **1737**.

La façade sud
Sur son portail est représenté le **martyre de Saint-Blaise**, le premier martyr chrétien lapidé pour avoir prêché l'évangile. C'est aussi de ce côté que se dressa la **sacristie** aménagée en **1845** par **Viollet-le-Duc**.

Le tableau de la Fontaine de la Sagesse
C'est une **peinture** qui se situe dans le transept sud. Elle date de **1648**. On y voit **Saint-François d'Assise** devant une pierre verte (vendre signifie vendre) d'où sortent des jets d'eau. Cette pierre représente la **Pierre philosophale** qui abreuve les âmes assoiffées de sagesse. La pierre qui a inspiré ce tableau existe réellement et se trouve dans le **jardin de la cathédrale de Meaux**.

Le trésor
Il abrite **souvenirs précieux, manuscrits anciens et reliquaires**.

Les vitraux
Ils ont presque tous été **détruits au XVIII^e** siècle et ont été remplacés par des vitraux transparents pour laisser passer plus de lumière. **Seuls subsistent les vitraux des trois rosaces**.

Le Choeur
Louis XIII a décidé que cet endroit serait consacré à la **Vierge**. Son fils **Louis XIV** a commandé cet acte royal en remaniant en **1699** l'ancien chœur pour y placer une **statue de la Vierge**.

La rosace nord
C'est la plus belle. Elle a conservé ses vitraux du **13^e** siècle.

La façade nord
Sur son portail, une **Vierge sans enfant**. La femme de **Saint-Louis**, **Marguerite de Provence**, aurait servi de modèle à l'artiste. C'est de ce côté qu'on observe les **gargouilles monstrueuses**, chargées d'éloigner les infidèles.

Galerie des chimères
Les fameuses **gargouilles** de la cathédrale se cachent derrière une large galerie si tuée entre les tours.

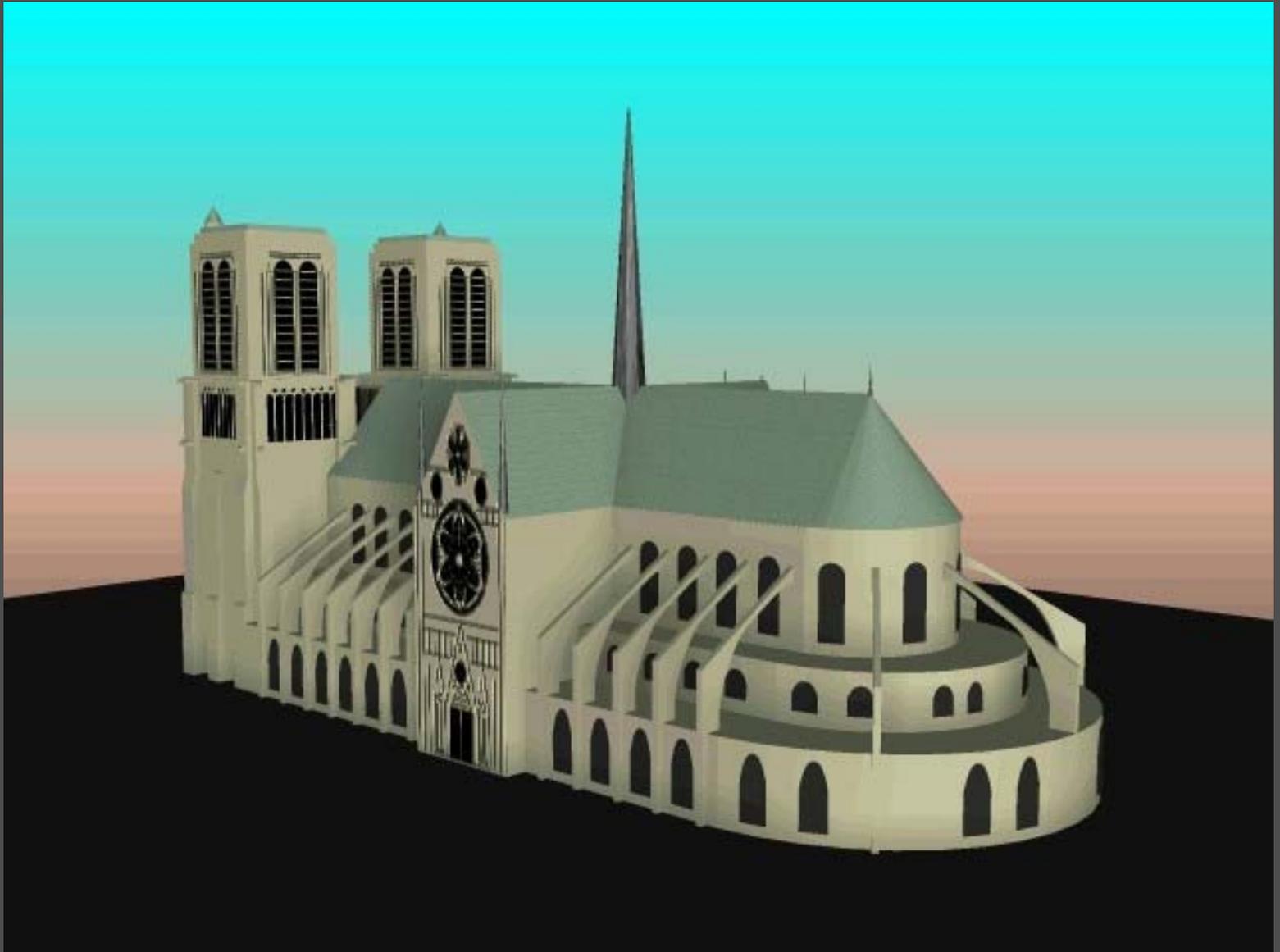
La rosace de la Vierge
Elle fait **9,60 mètres de diamètre**. Lorsqu'on s'éloigne de la cathédrale on a l'impression que cette rose en pierre couronne la statue de Marie. Elle a été placée sur un piédestal de telle sorte que le visiteur qui oblique sur la place soit immédiatement frappé par le spectacle de la Vierge couronnée. Elle illumine le fond de la nef et a été presque entièrement reconstruite par **Viollet-le-Duc**.

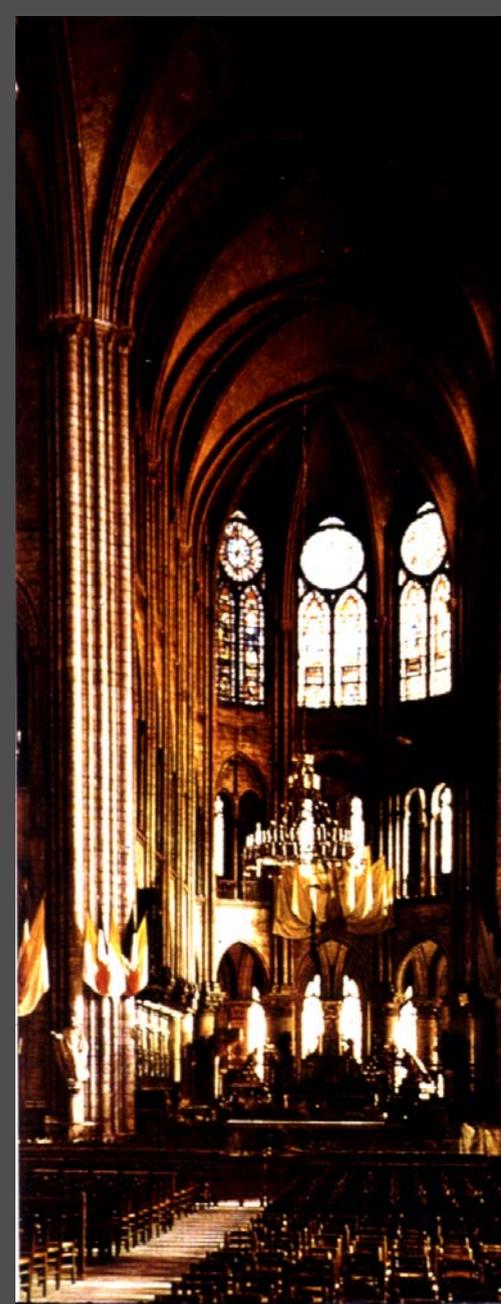
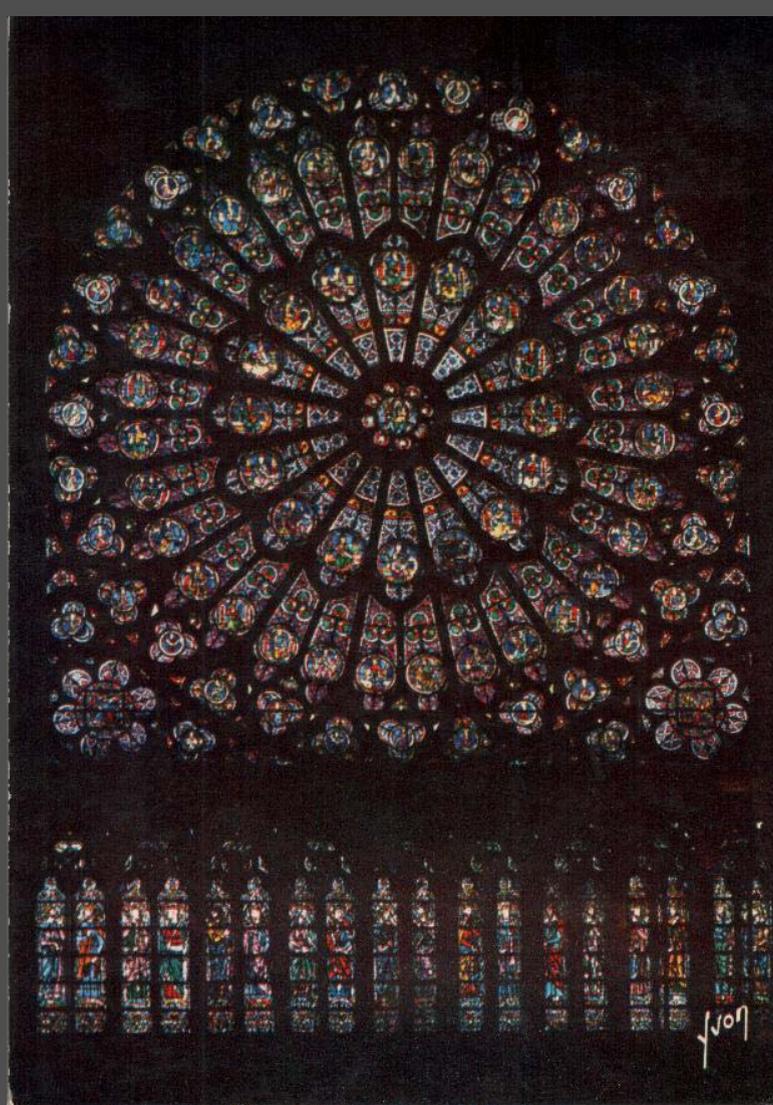
Les orgues
Il ne reste rien des orgues qui accompagnaient la prière des fidèles au **14^e** siècle. Les orgues actuelles sont composées de **cinq claviers de 66 notes**, un pédalier de **32**, et **7 800 tuyaux**.

Le portail central
Il est aussi appelé **portail du Jugement**. Le Christ est entouré de deux anges, de Marie, sa mère et du disciple Jean. En dessous, les justes ravis se dirigent vers la vie éternelle tandis qu'à gauche, les damnés sont entraînés vers l'enfer par les démons. La lecture n'étant réservée qu'à une élite ce portail avait **vocation d'enseignement**.

ประกอบด้วย ที่ร้องเพลงสวด (choir) มุขหรือปีกที่อยู่ตามขวาง(transept) บริเวณจากประตูถึงแท่นบูชา (Nave) หน้าต่างวงกลมประดับกระจกสี (rose window)

วัดโนทรดาม ปารีส





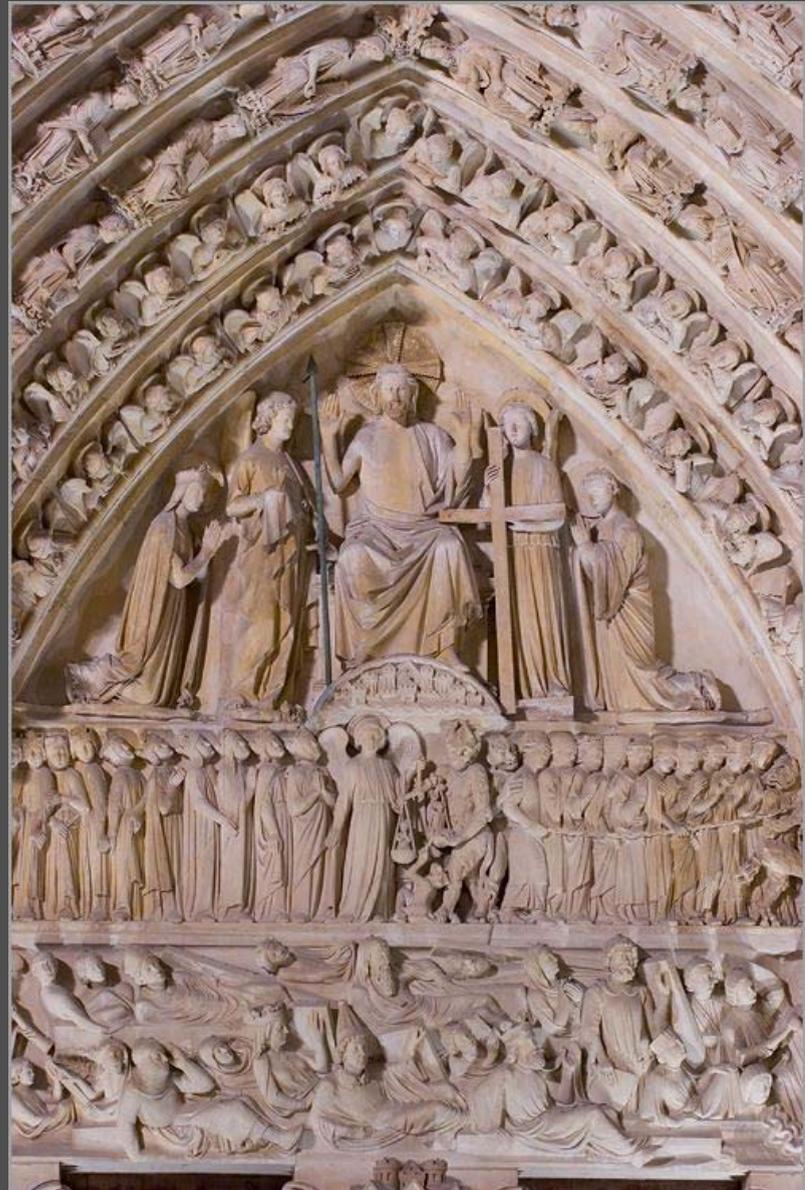
ภายในวัดโนเตรอดาม แห่งปารีส เจาะช่องหน้าต่างติดกระจกสี
เรียก"rose window"



พัฒนาการโครงสร้างที่สำคัญในการ
ก่อสร้างสถาปัตยกรรมโกธิค
(ซ้าย) Pointed Arch
(ขวา) groined vault



ภายในวัดโนเตรอดาม แห่งปารีส



วัดชาร์ตฺร (Chartres Cathedral)

ค.ศ. 1194 - 1220

วัดชาร์ตฺร (Chartres Cathedral)

ค.ศ. 1194 - 1220



วัดชาร์ตเร (Chartres Cathedral)

ค.ศ. 1194 - 1220



ประตูดชาตร์





ประตูด้านตะวันตก(West Portals) สำหรับฆัตริย์เสด็จ วัดชาร์ตร ค.ศ.1145 - 70

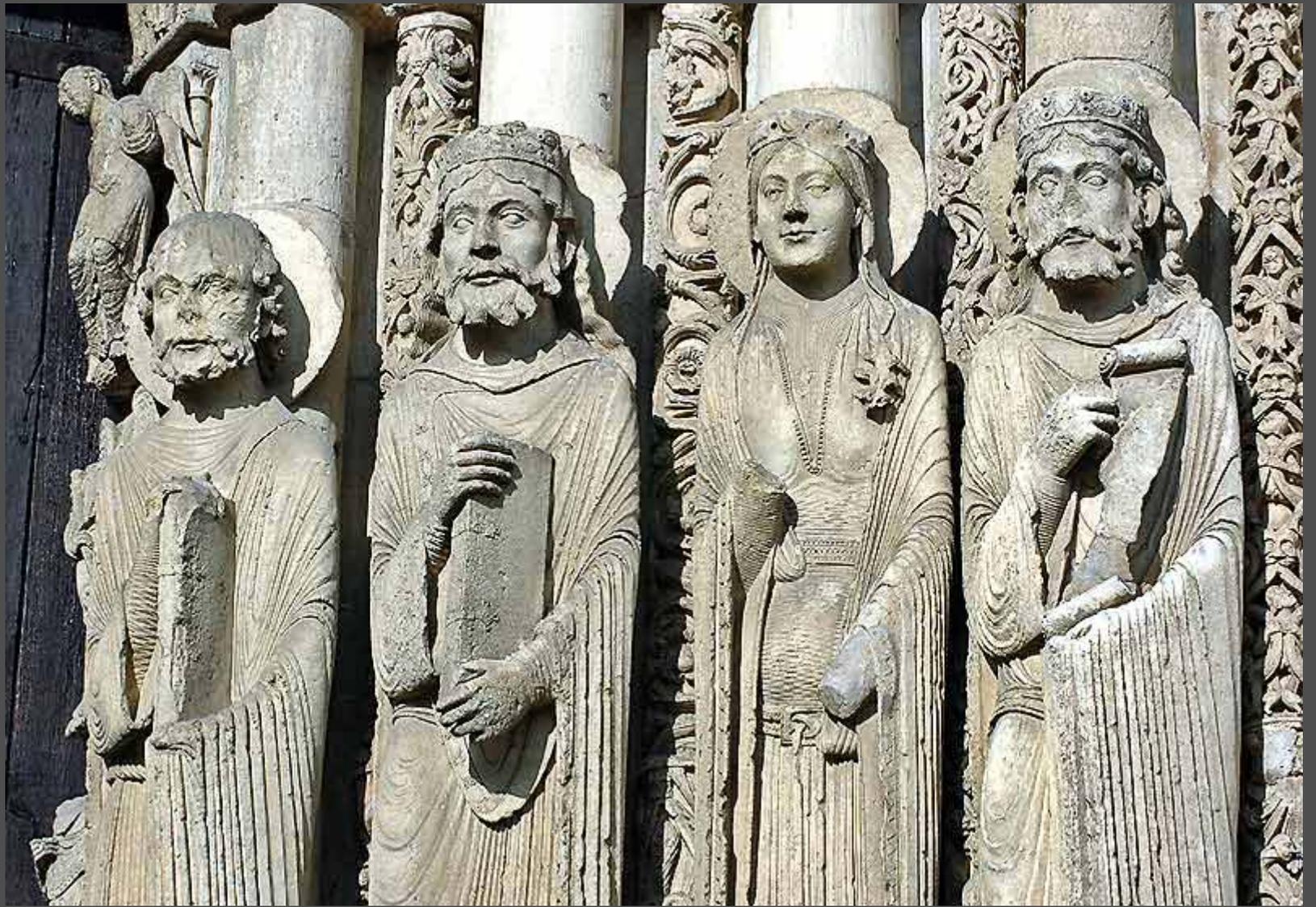


ทิมพานัม(Tympanum)

วัดซาร์ตอร์ ค.ศ.1145 - 70

ประติมากรรมวัดซำตฺร
-เชื่อว่ามนุษย์จะมีร่างกาย
และวิญญาณคู่กันตลอดไป
จึงสร้างรูปให้มีรูปร่างและ
ลักษณะเฉพาะ



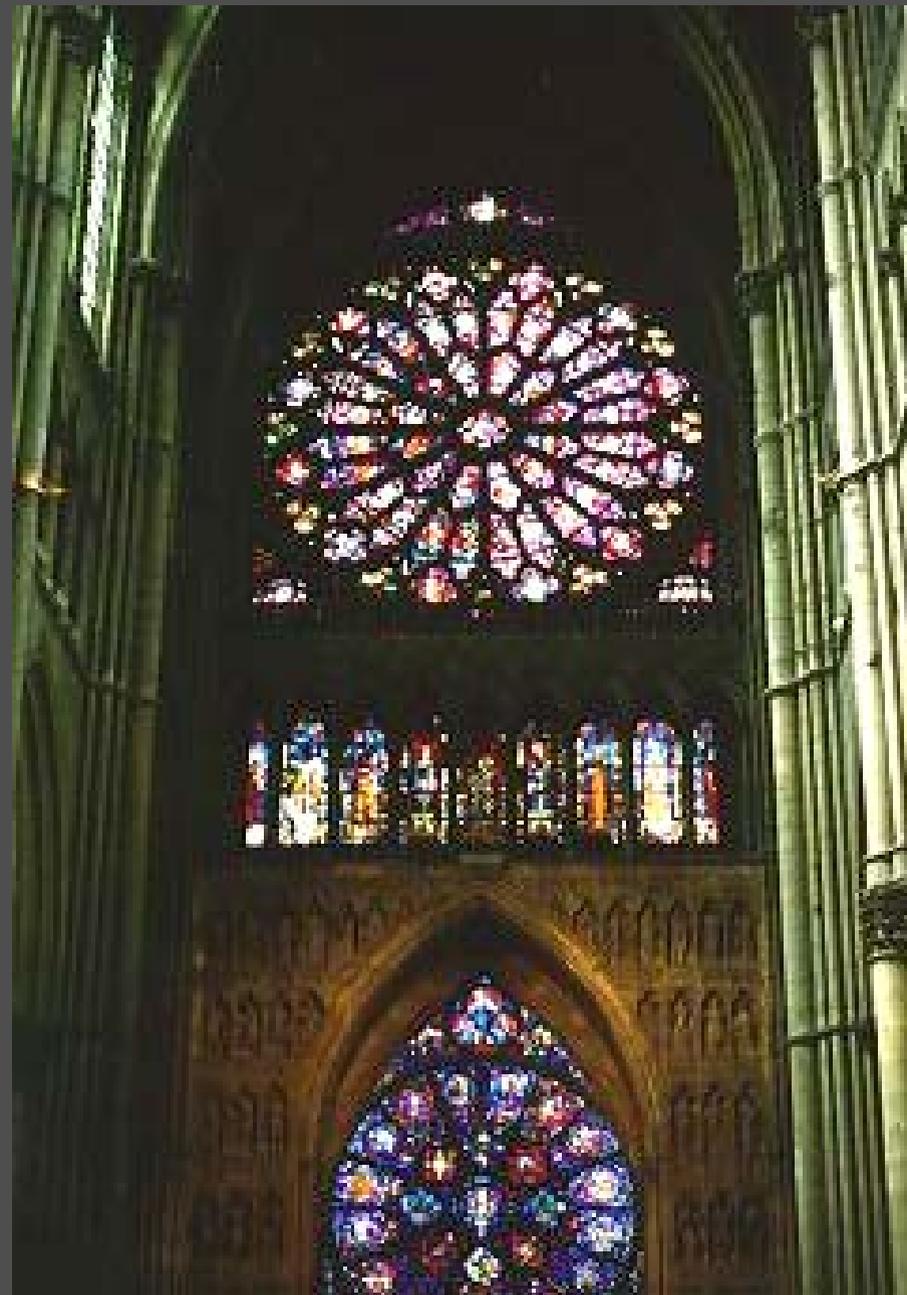
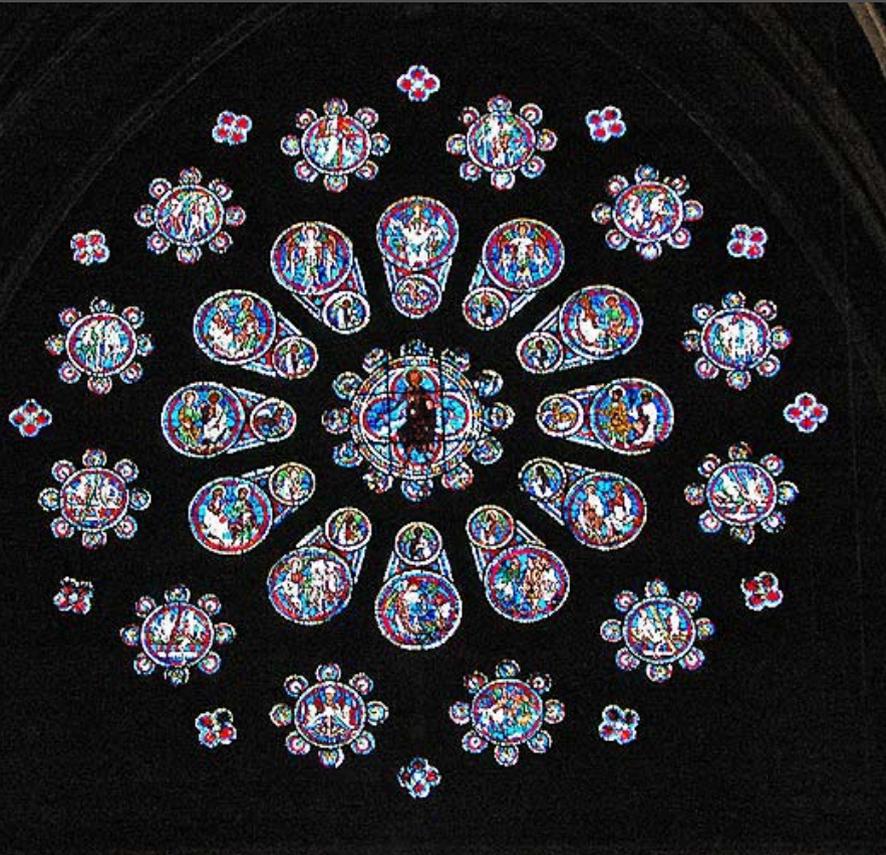


ประติมากรรมวัดซำร์ตร

Stained Glass (Rose Window)

วัดชาร์ตเร

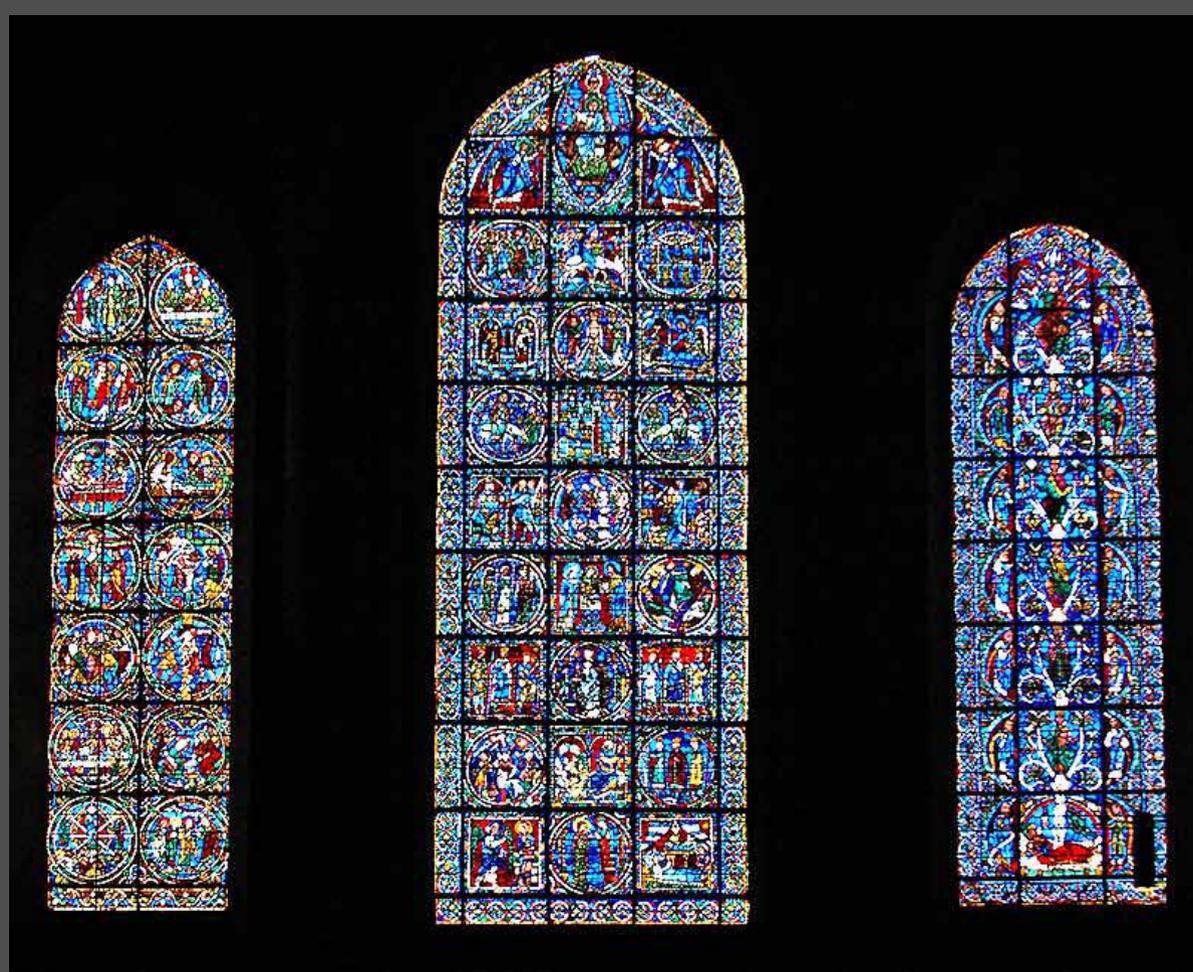
(Chartres Cathedral)



Stained Glass

ที่วัดซำร้ตร

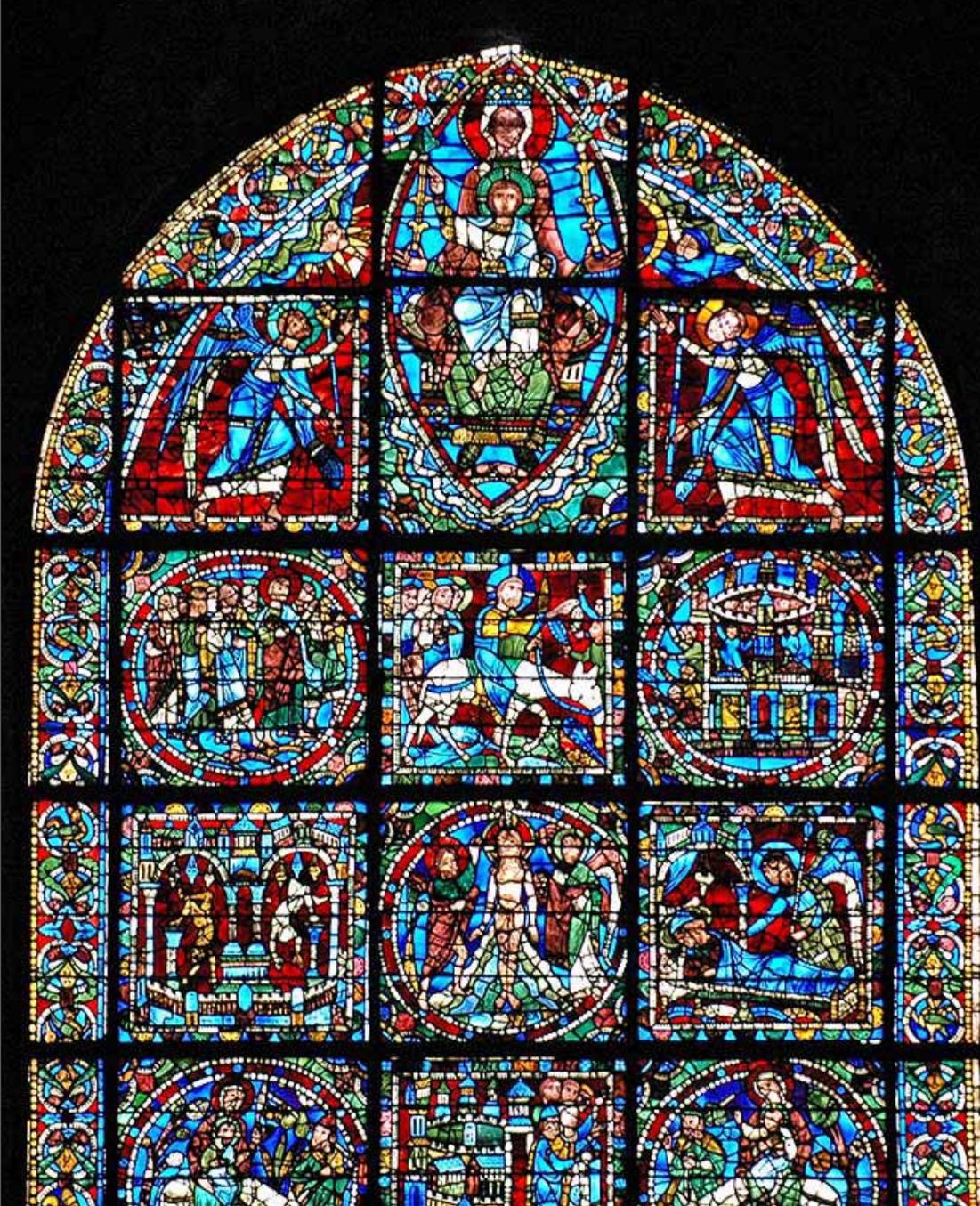
มีความงดงามมากเพราะ
มีการเปิดช่องหน้าต่างให้
กว้างขึ้นกว่า
สถาปัตยกรรมรุ่นที่ผ่าน
มา เพื่อให้แสงเพิ่มขึ้น
จึงเกิดพื้นที่สร้าง
สเตนกลามากยิ่งขึ้น



Stained Glass

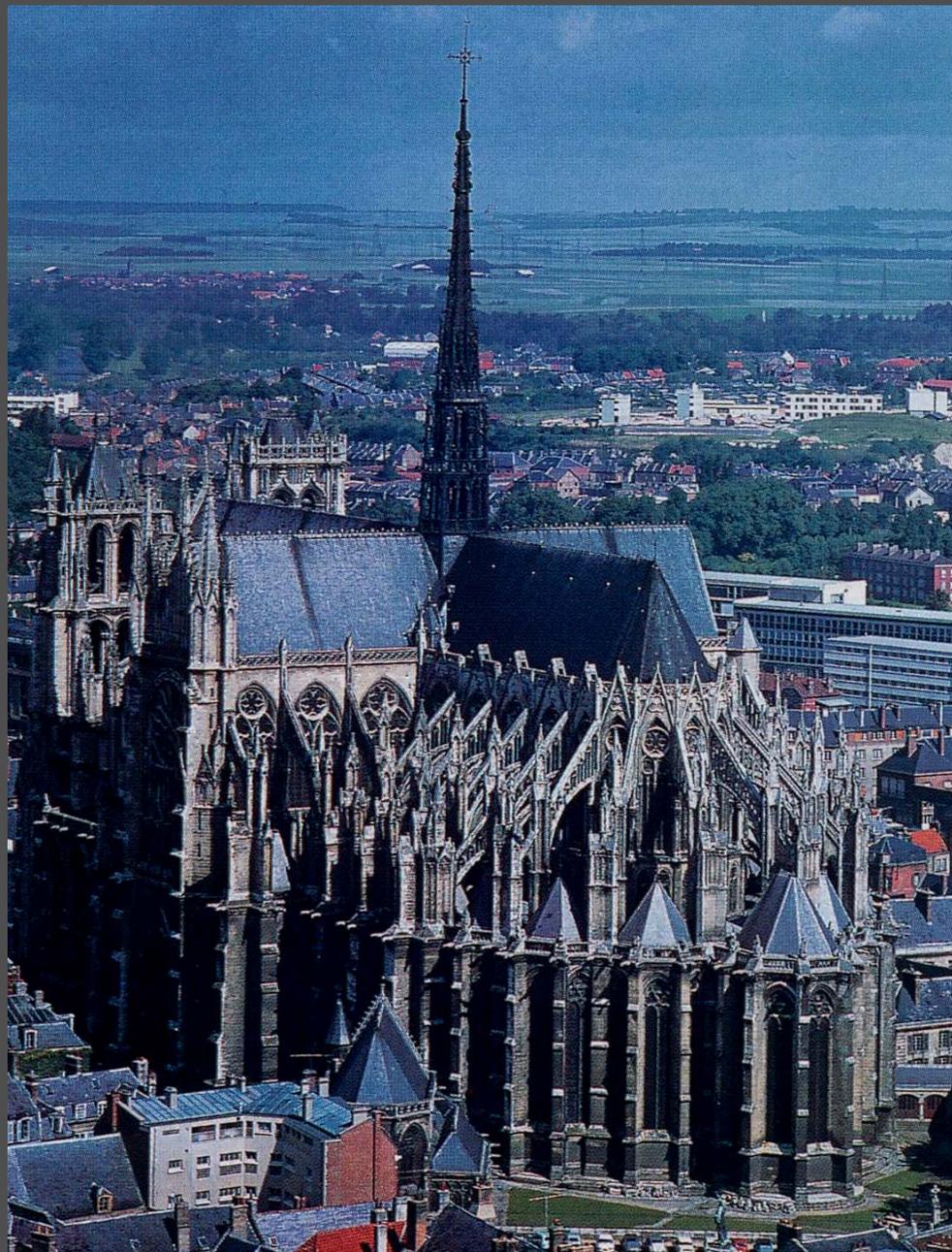
วัดซำร์ตร

ประกอบด้วยหน้าต่างต่าง
ขนาดใหญ่ 124 ช่อง
ขนาดเล็ก 50 ช่อง
ใช้กระจกสีแดงและ
น้ำเงินเป็นหลัก



วัดอามะียงส์

วัดอาเมียงส์
ถือเป็นวัดที่ดีที่สุดหลังหนึ่ง
ของฝรั่งเศส คือ งาม
และสูงสง่า ออกแบบโดย
ลูซาสเซอร์(Luzarches)

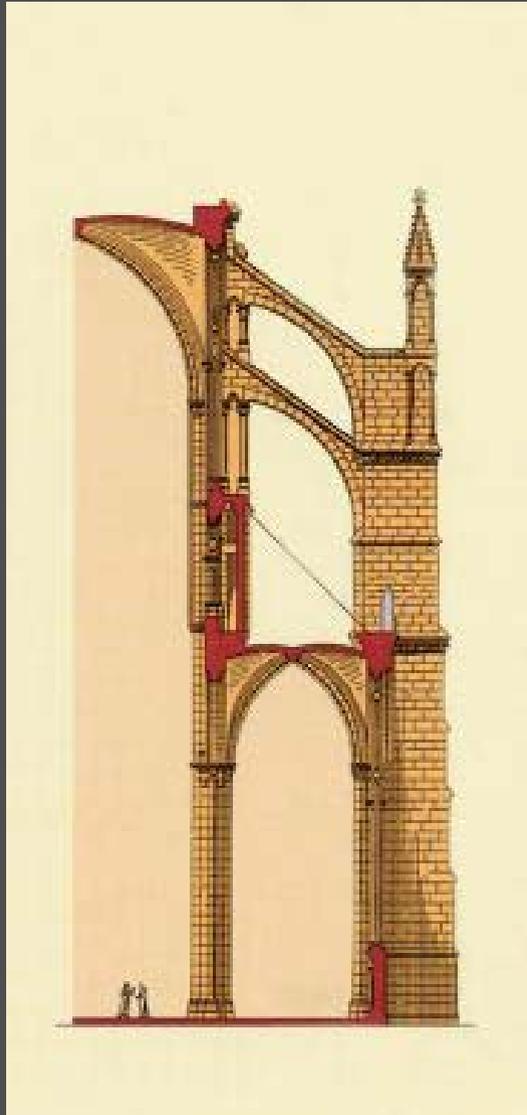


วัดอาเมียงส์



Flying Buttress

วัดอาเมียง



อังกฤษ

- เมื่อเปรียบเทียบกับฝรั่งเศสแล้ว สถาปัตยกรรมอังกฤษจะมีลักษณะที่กว้างใหญ่ คือเน้นเส้นนอน ไม่เน้นเส้นตั้งด้วยความสูงเหมือนของฝรั่งเศส
- ไม่เน้นประตูตะวันตกเพื่อให้เกียรติยศเหมือนของฝรั่งเศส
- ประตูทางเข้ามีประตูเดียว ไม่ค่อยมี 3 ประตูเหมือนฝรั่งเศส
- นิยมให้หอรระฆังอยู่กลางคาบบาท



โบสถ์ ซาลิสเบอรัรี(Salisbery Cathedral)

ค.ศ. 1220 — 70 สร้างต่อเนื่องจนเสร็จ

วางหอระฆังกลางคาบทางแผ่นผัง
สูง 408 ฟุต กว้าง 230 ฟุต
ยาว 473 ฟุต โบสถ์ซาลิสเบอรัรี
ถือเป็นโบสถ์ที่สวยงามที่สุดของอังกฤษ





ภายในโบสถ์ ซาลิสเบอรัรี

(Salisbury Cathedral)



ภายในโบสถ์ซาลิสเบอรัรี(Salisbury Cathedral) เสารับน้ำหนักจะ
ชอยให้เล็กคล้ายกับตีรวมกันกับเสาใหญ่

Westminster Cathedral



โบสถ์เวสต์มินสเตอร์

ค.ศ. 1503 — 19 อังกฤษ

โบสถ์เวสต์มินสเตอร์

ค.ศ. 1503 — 19 อังกฤษ



Chapel of Henry ที่ 7
โวลท์ตกแต่งเพดานโรงสวด
โบสถ์เวสต์มินสเตอร์

ค.ศ. 1503 — 19 อังกฤษ



Chapel of Henry ที่ 7
โวด์ที่ตกแต่งเพดานโรงสวด เป็น
รูปพัด โบสถ์เวสต์มินสเตอร์
ค.ศ. 1503 — 19 อังกฤษ





โวลท์ตกแต่งเพดานโรงสวด โบสถ์เวสต์มินสเตอร์

โวลท์ตักแต่งเพดานโรงสวดเป็นรูปพัด โบสถ์เวสต์มินสเตอร์



เยอรมันนี่

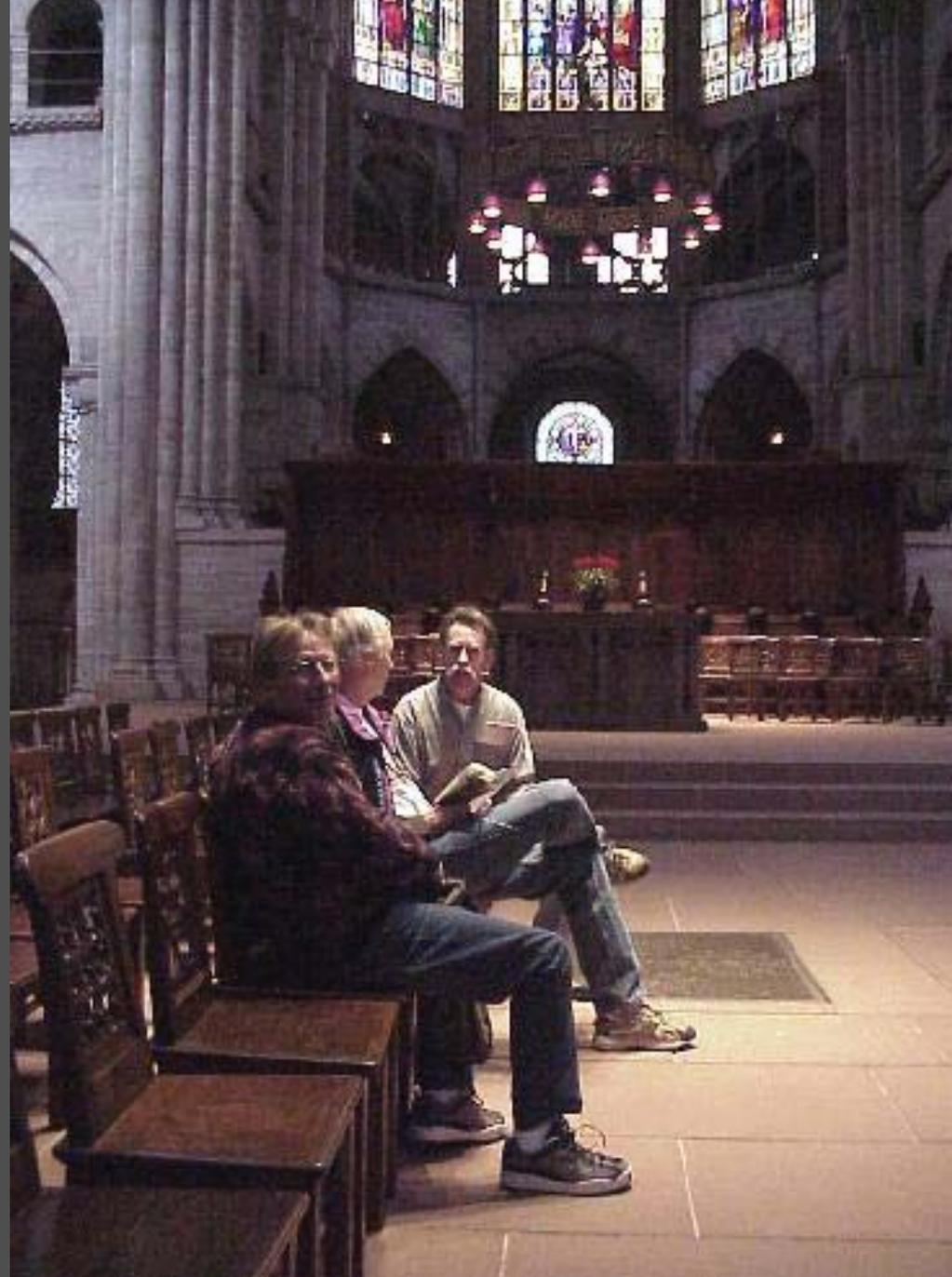
วัดอูม(Ulm)





ผนังด้านนอกของวัดอูม

ภายในวัดอูม



วัดโคโคโตน(เยอรมัน)

วัดโคโลน

สร้างยาวนานถึง 600
ปี ใหญ่ที่สุดในโลกเริ่ม

ออกแบบและควบคุม
การก่อสร้างโดยเกอร์
ฮาร์ดค.ศ.1248 เสร็จ

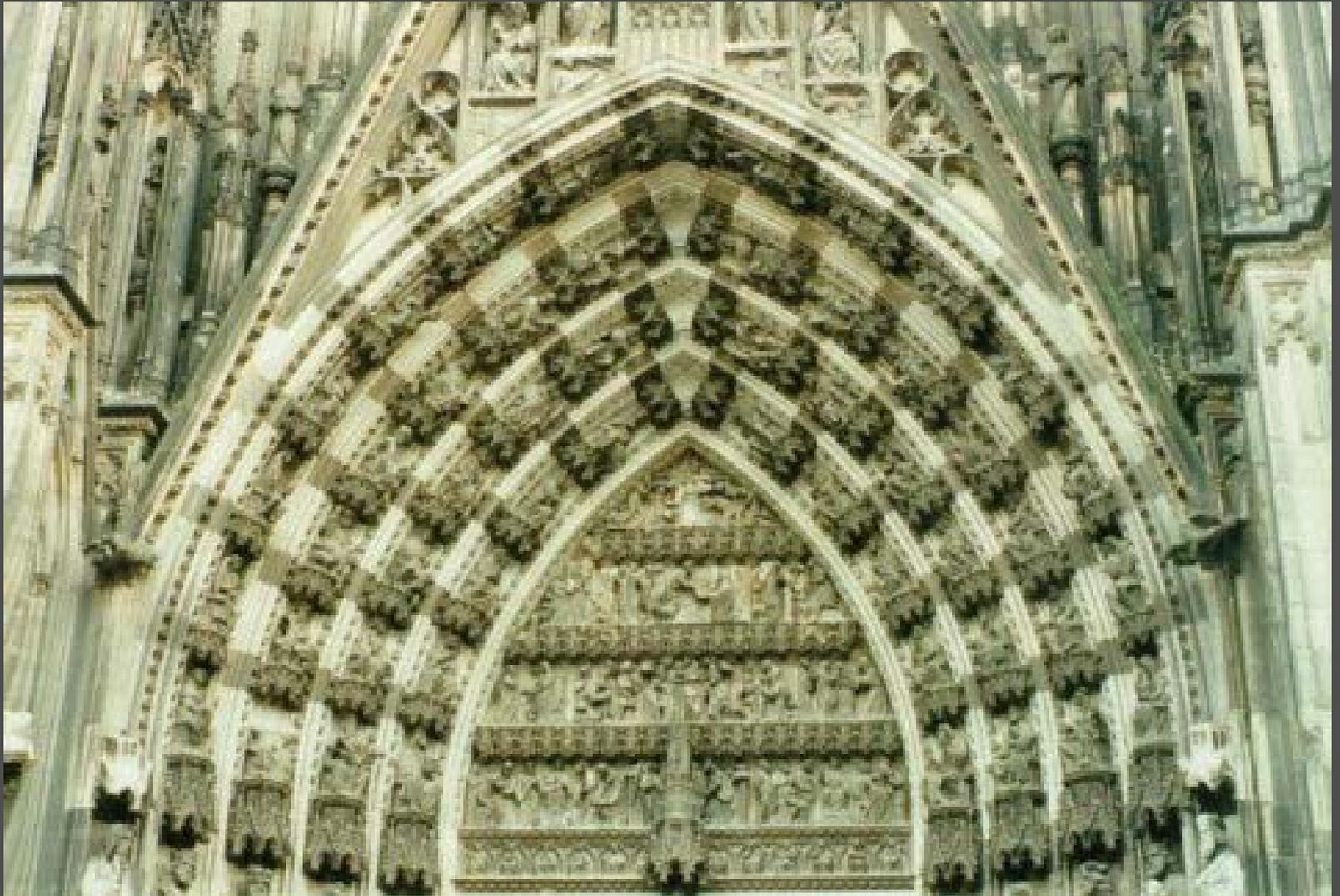
ค.ศ. 1880





วัดโคโลน มีหอสูง 5 หอ

ทิมพาน้ำม วัดโคโลน



ภายในวัดโคโลน



สเตนกลาสวัดโคโลน

หน้าต่างเล็กและแคบ



อิตาลี

- ตั้งแต่ศตวรรษที่ 13 ดินแดนในอิตาลีต่างแตกแยกเป็นรัฐอิสระ เกิดสงครามระหว่างรัฐบ่อย เช่น มิลานกับเวนิซ , ฟลอเรนซ์กับปิซา , ปิซากับเจนัว เป็นต้น แต่ก็เจริญก้าวหน้าทางด้านอุตสาหกรรมนำความมั่งคั่งมาสู่รัฐ เช่น ผ้าไหมและผ้าขนสัตว์ มีการส่งเสริมการศึกษาและศิลปวัฒนธรรม
- สถาปัตยกรรม
ไม่นิยมรูปทรงสูงเพรียวแบบยุโรปโดยรวม แต่นิยมแปลนแบบบาซิลิกาของโรมัน จะมีส่วนสูงก็คือ หอระฆัง



โบสถ์ประจำเมือง ฟลอเรนซ์ (โดม เพิ่มยุคเรอเนสซอง) ค.ศ.1296 — 1436
แปลนสี่เหลี่ยมผืนผ้าแบบบาซิลิกา ไม่มีเสาค้ำยันภายนอก หน้าต่างเล็กและแคบ

โดมภายนอกและภายใน(โดย Brunelleschi)





ภายในโบสถ์เมืองฟลอเรนซ์ (Florence Cathedral)



โบสถ์มิลาน (Milan Cathedral) เริ่มสร้างค.ศ. 1385

ถือเป็นสถาปัตยกรรมโกธิคที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของอิตาลี

รองจากโบสถ์โคโลน



www.waltercedric.com

ด้านนอกโบสถ์เมืองมิลาน ตกแต่งด้วยประติมากรรม 4,000 รูป จนมีผู้กล่าวว่า
อิตาลีเป็นนักตกแต่ง ไม่ใช่สถาปนิก

ภายใน โบสถ์
เมืองมิลาน

ไม่นิยมเจาะหน้าต่างขนาดใหญ่
เพื่อประดับกระจกสี
ดังเช่นฝรั่งเศส



พระราชวัง(อิตาลี)



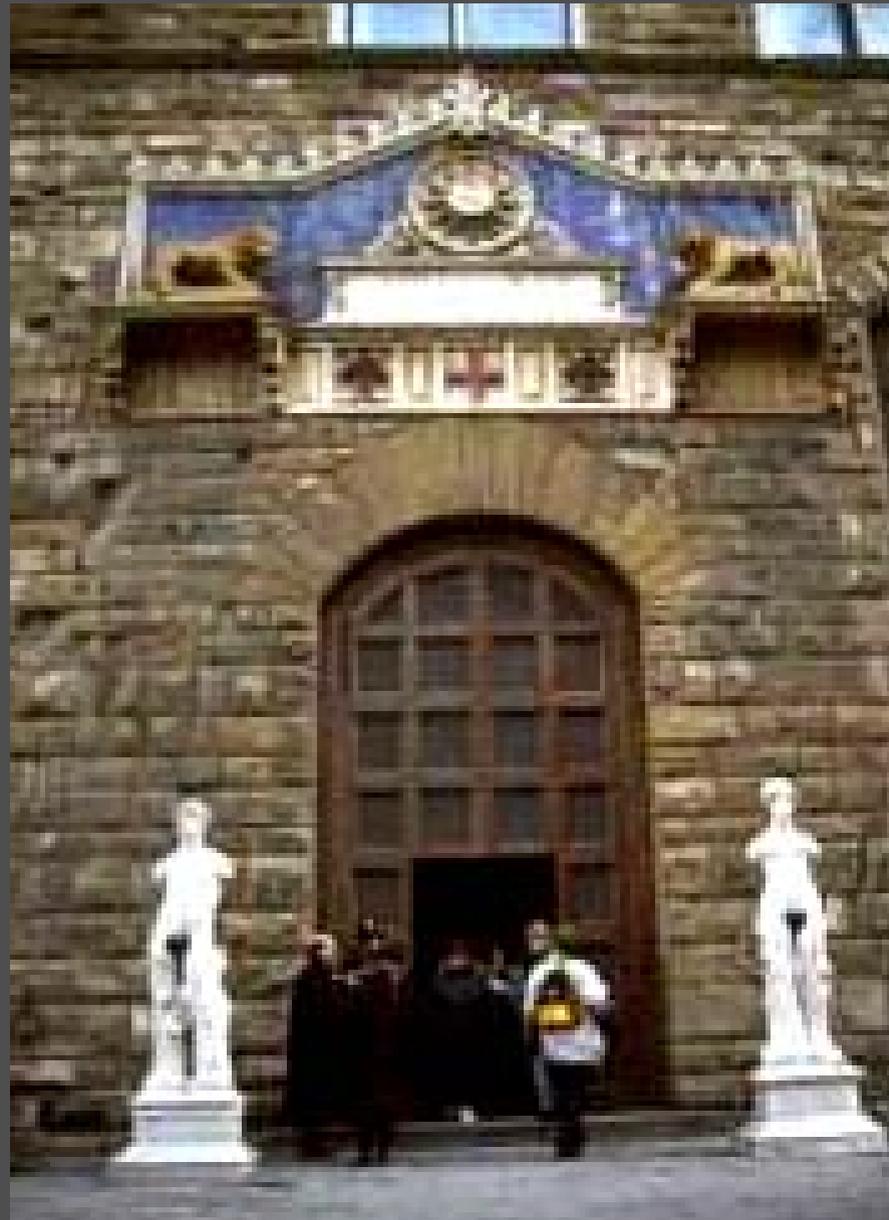
พระราชวังเวคคิโอ (Palazzo Vecchio) เมืองฟลอเรนซ์ เริ่ม ค.ศ. 1298

พระราชวังเวคคิโอ

(Palazzo Vecchio)

เมืองฟลอเรนซ์ เริ่ม ค.ศ.

1298



พระราชวังเวคคิโอ
(Palazzo Vecchio)
เมืองฟลอเรนซ์ เริ่ม ค.ศ. 1296
ผนังด้านนอกเรียบ



ประติมากรรม

ฝรั่งเศส



Signs of the Zodiac and Labors of the Months

(สิงหาคม , กันยายน , ตุลาคม) วัดอัมเมียง C 1220 - 30

**Melchizedek
and Abraham**

วัดแรงส์

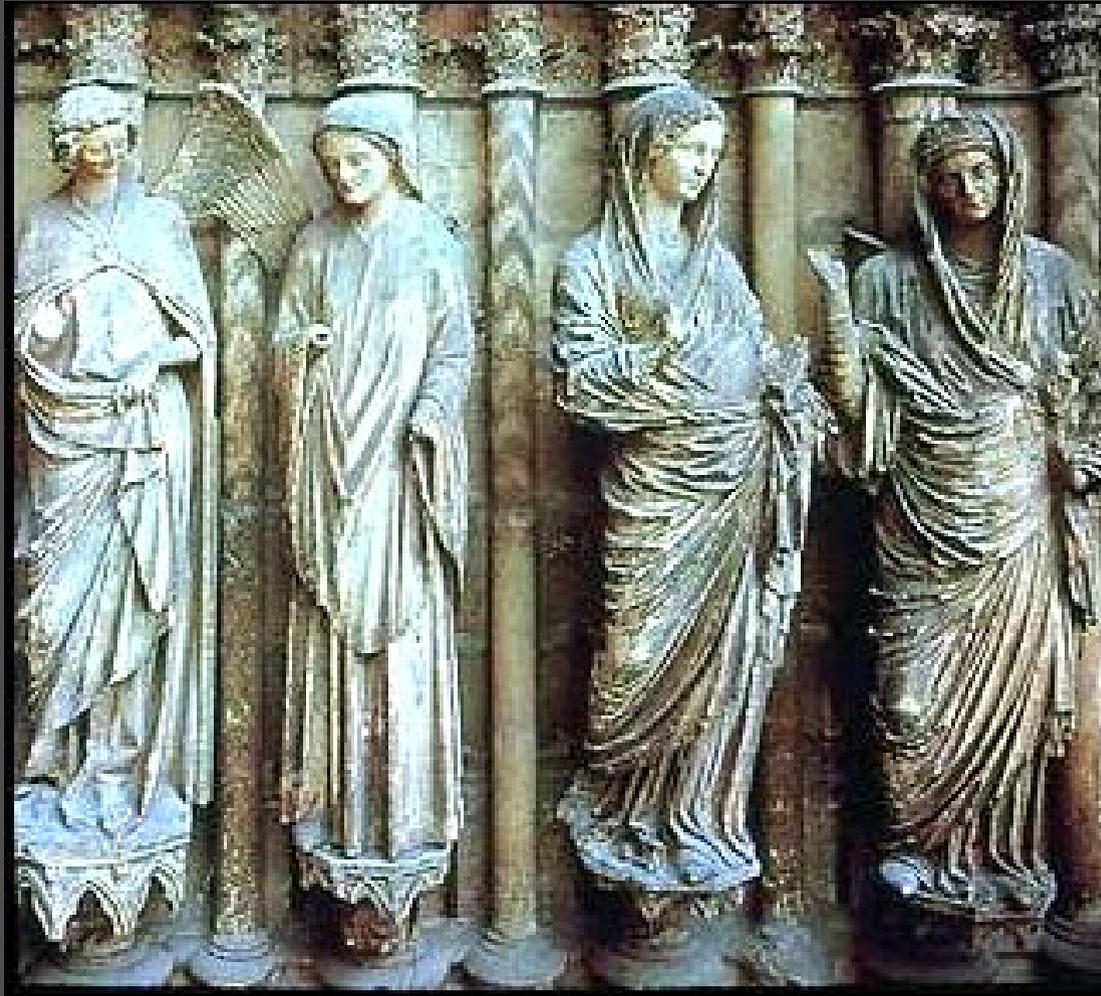
หลังคศ. 1251



ประติมากรรมวัดแรงส์ ฝรั่งเศส



ประติมากรรมวัดแรงส์ ฝรั่งเศส



The Virgin of Paris

วัดโนเตรอดาม ปารีส

ต้นศตวรรษที่ 14



ประติมากรรม

อังกฤษ



Tomb of a Knight C. 1260

ประติมากรรม

เยอรมัน

Pieta ไม้แกะ สูง 34 1/2 นิ้ว

Bonn ต้น ศว. ที่ 14

ลักษณะคล้ายหุ่นกระบอก



จิตรกรรม

อิตาลี

พระแม่ประทับนั่งบัลลังก์

โดยซิมามู (Cimabue)

Panel (สีฝุ่นบนแผ่นไม้)

12 ฟุต 7 1/2 นิ้ว X 7 ฟุต 4 นิ้ว

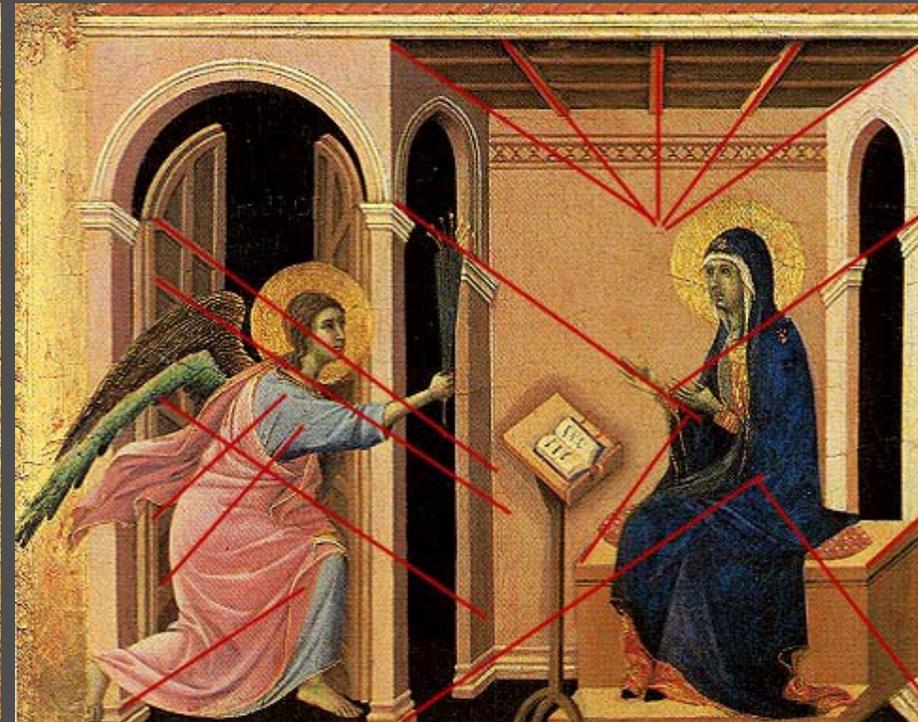
C. 1280 – 90 ฟลอเรนซ์

ซิมามู เป็นศิลปินผู้มีความหยิ่งว่าตน
เป็นศิลปินยิ่งใหญ่ของยุค เป็นผู้ที่
ศรัทธาศิลปะกรีก แต่ภาพแม่พระก็ยัง
ติดโบแซนไทน์อยู่ รูปร่างของคน
อ่อนหวานราวกับนางวลักษณ์ แต่นิ่ง
และสง่างาม



พระแม่ประทับนั่งบัลลังก์
โดยดุกโช (Duccio) Panel
ขนาด 6 ฟุต 10 1/2 นิ้ว
เมืองเซียนนา ค.ศ. 1308 — 11
ยังคงอิทธิพลไบแซนไทน์อยู่ แต่มี
แสงเงามากขึ้น ใช้เส้นอ่อนหวาน รูป
คนมีความกลมมนวล แม้การใช้
หลักทัศนียภาพจะยังไม่ปรากฏ



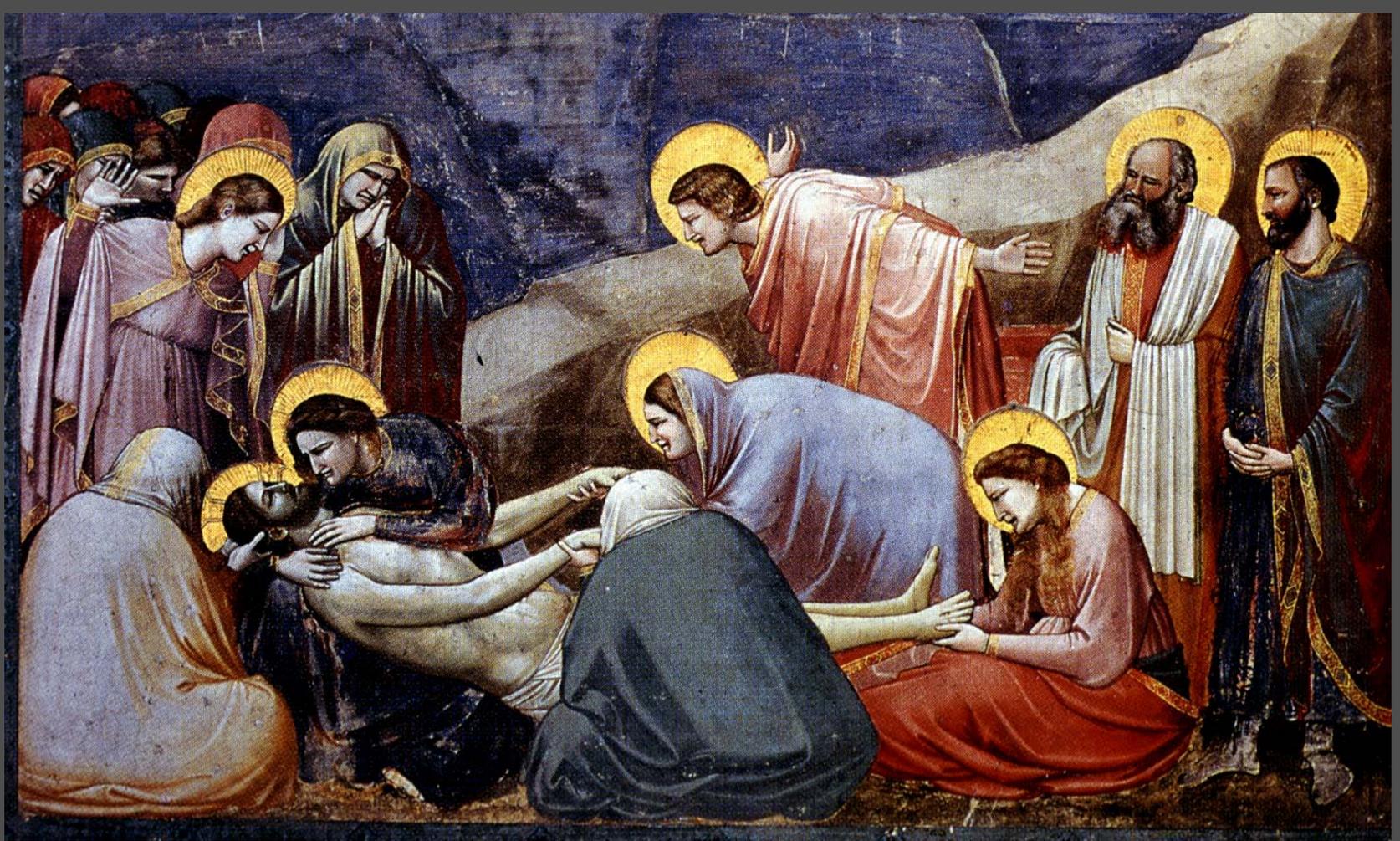


การประกาศศาสนา โดยดุกโซ

มีความพยายามในการใช้หลักทัศนียภาพ ด้วยการใช้อั้วอาคาร
แสดงเส้นที่พุ่งเข้าหาจุดสายตา(vanishing point)

จิออตโต(Giotto)

- ถือเป็นผู้เริ่มจิตรกรรมสมัยใหม่ มีชื่อเสียงมากยิ่งขึ้นกว่าครูคือ ซิมามู เส้น เด็ดขาด มีพลัง
- มีความชำนาญทางด้านสีปูนเปียก ใช้หินสีประดับกระจกหรือโมเซอิก หรือเขียนสีฝุ่นผสมจี้ฟิ่ง
- ได้นำหลักทัศนียภาพ (perspective) มาใช้ในงานจิตรกรรม หลังจากที่กรีกและโรมันใช้มานานแล้ว ด้วยการสร้างให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างเส้น แสง เงา หรือ นำหน้าขาว ดำ เพื่อทำให้เกิดมิติที่สาม
- หาความงามจากพื้นผิว(texture)ของวัตถุต่างๆ เช่น ฟ้า หิน และวัตถุอื่นๆ
- จัดท่าทาง(posture)และแสดงอากัปกิริยา(gesture)ตามธรรมชาติ เช่น เสรี รัก ทุกข์ เมตตา ศรัทธา ไม่นิยมแสดงออกแบบละคร



ความโทมัส (The Lamentation) โดยจอตโต(Giotto)

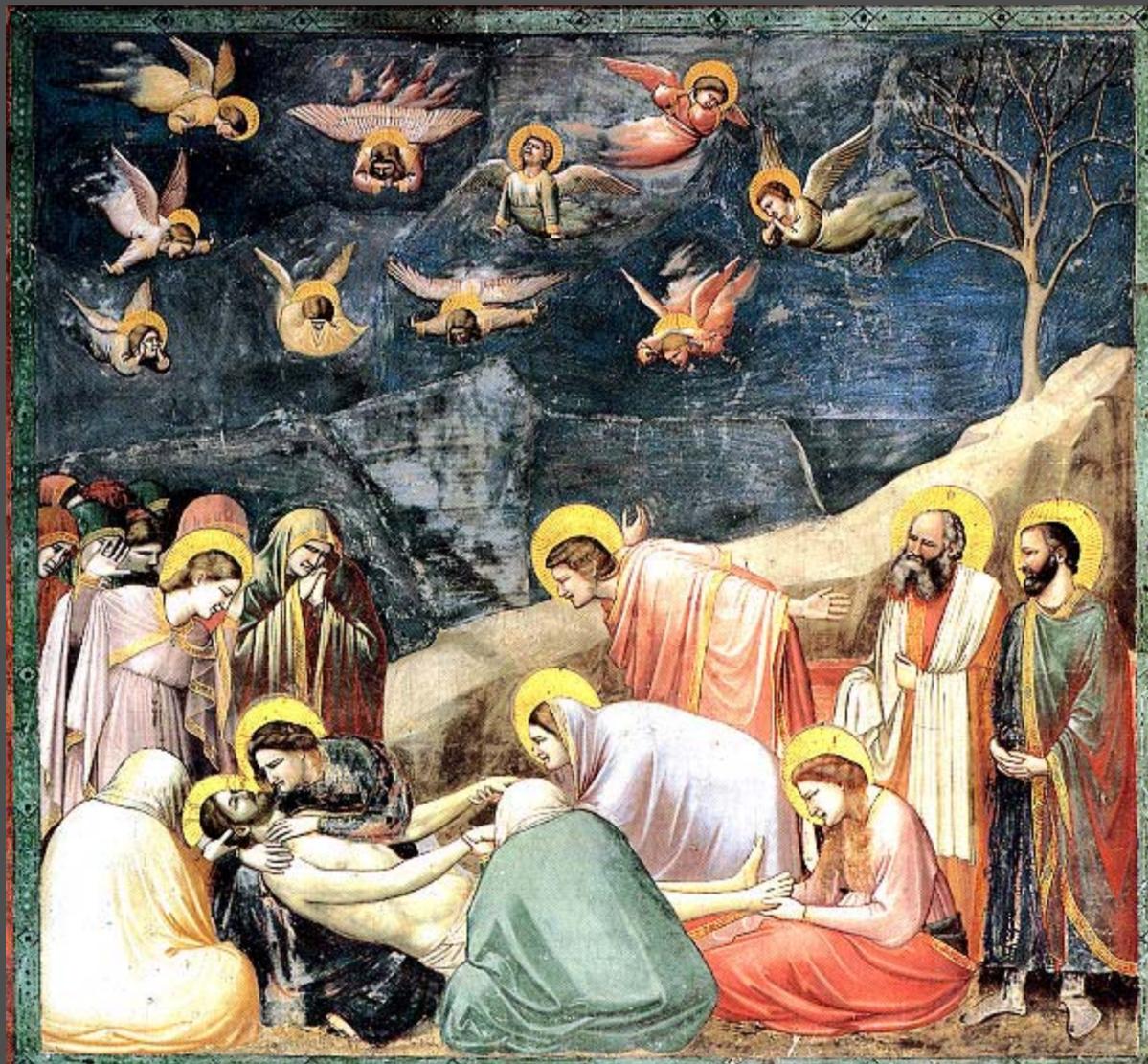
Fresco ปาดัว 1305 — 6

ความโทมัส

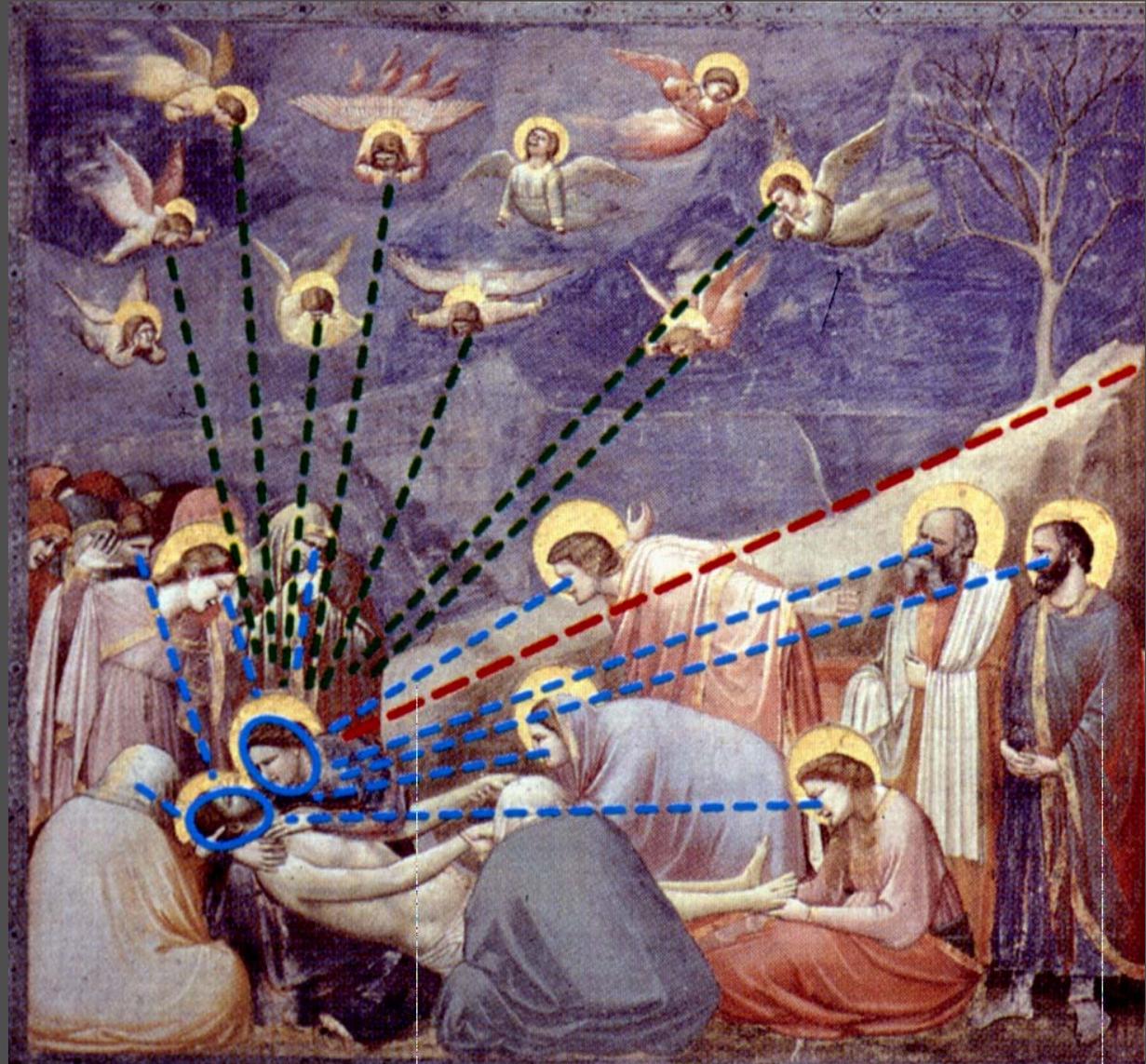
(The Lamentation)

โดยจอตโต

Fresco ปาดัว 1305 - 6



ความโทมนัส
(The Lamentation)
โดยจอตโต (Giotto)
Fresco ปาดัว
1305 - 6





ความโทมนัส

(The Lamentation)

โดยจ๊อตโต (Giotto)

Fresco ปาดัว 1305 - 6



พระเยซูเสด็จสู่เยรูซาเลม
โดยจ้อคโต Fresco ปาดัว
ค.ศ. 1305 - 6

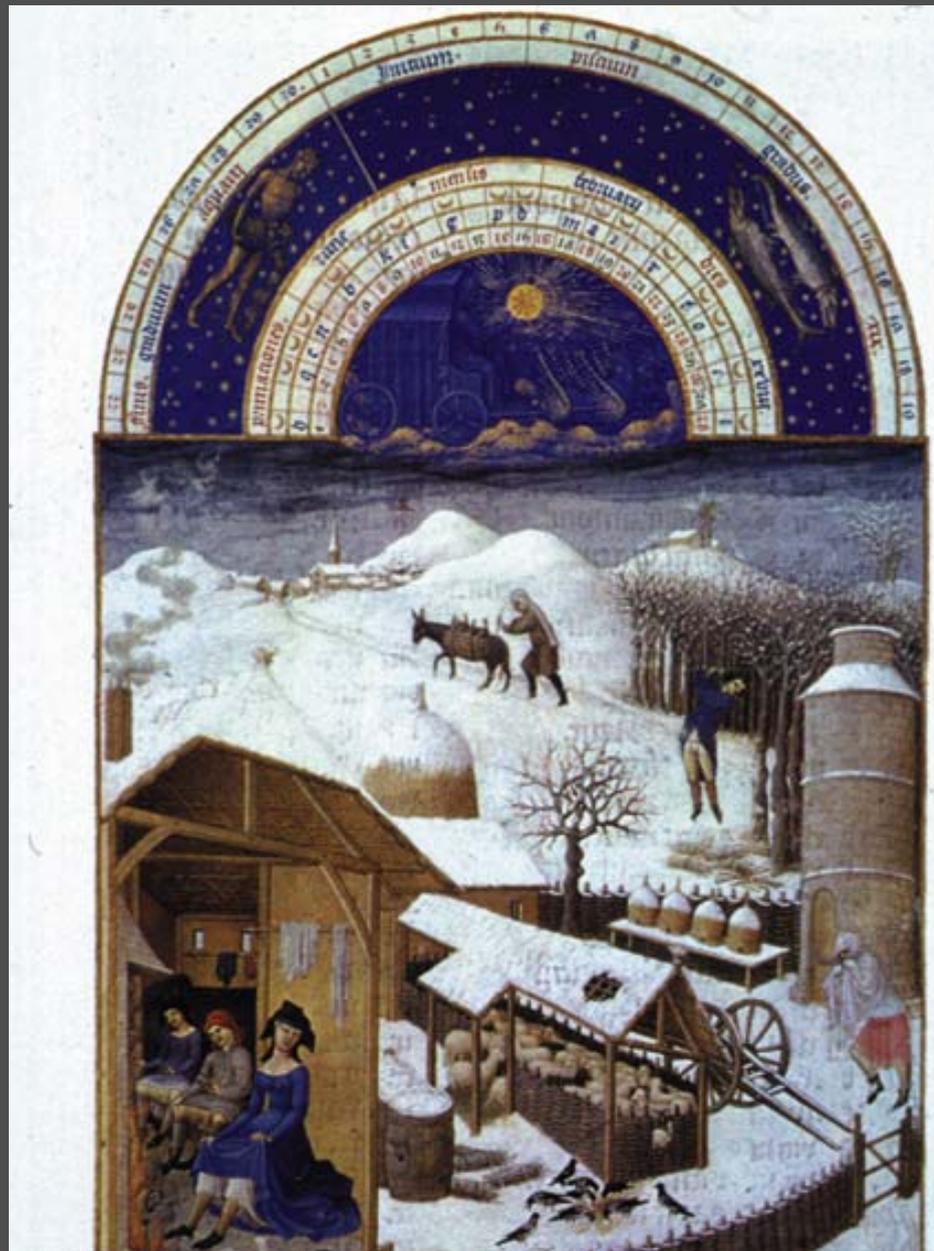
พระแม่ประทับนั่งบัลลังก์ โดยจ้อตโต
Panel ขนาด 10 ฟุต 8 นิ้ว X 6 ฟุต 8
นิ้ว ฟลอเรนซ์ ค.ศ. 1310



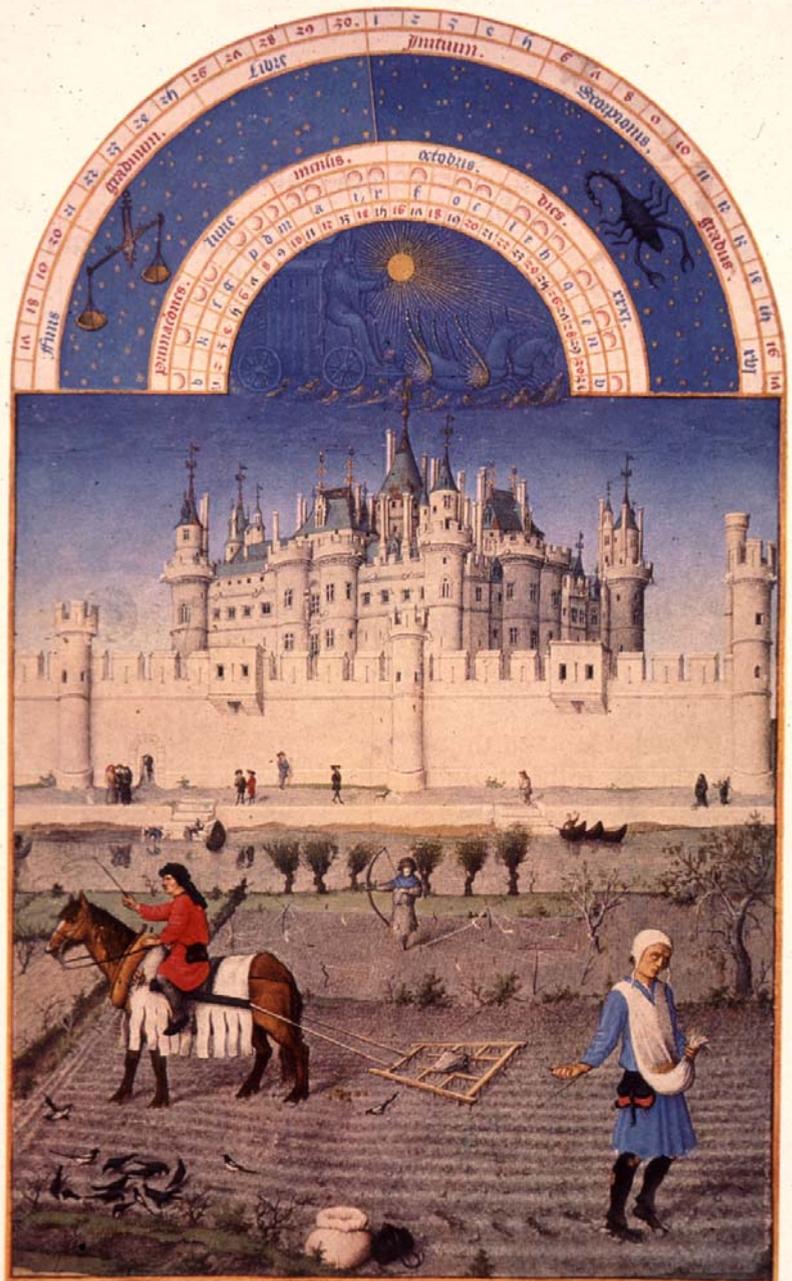
จิตรกรรม

ฝรั่งเศส

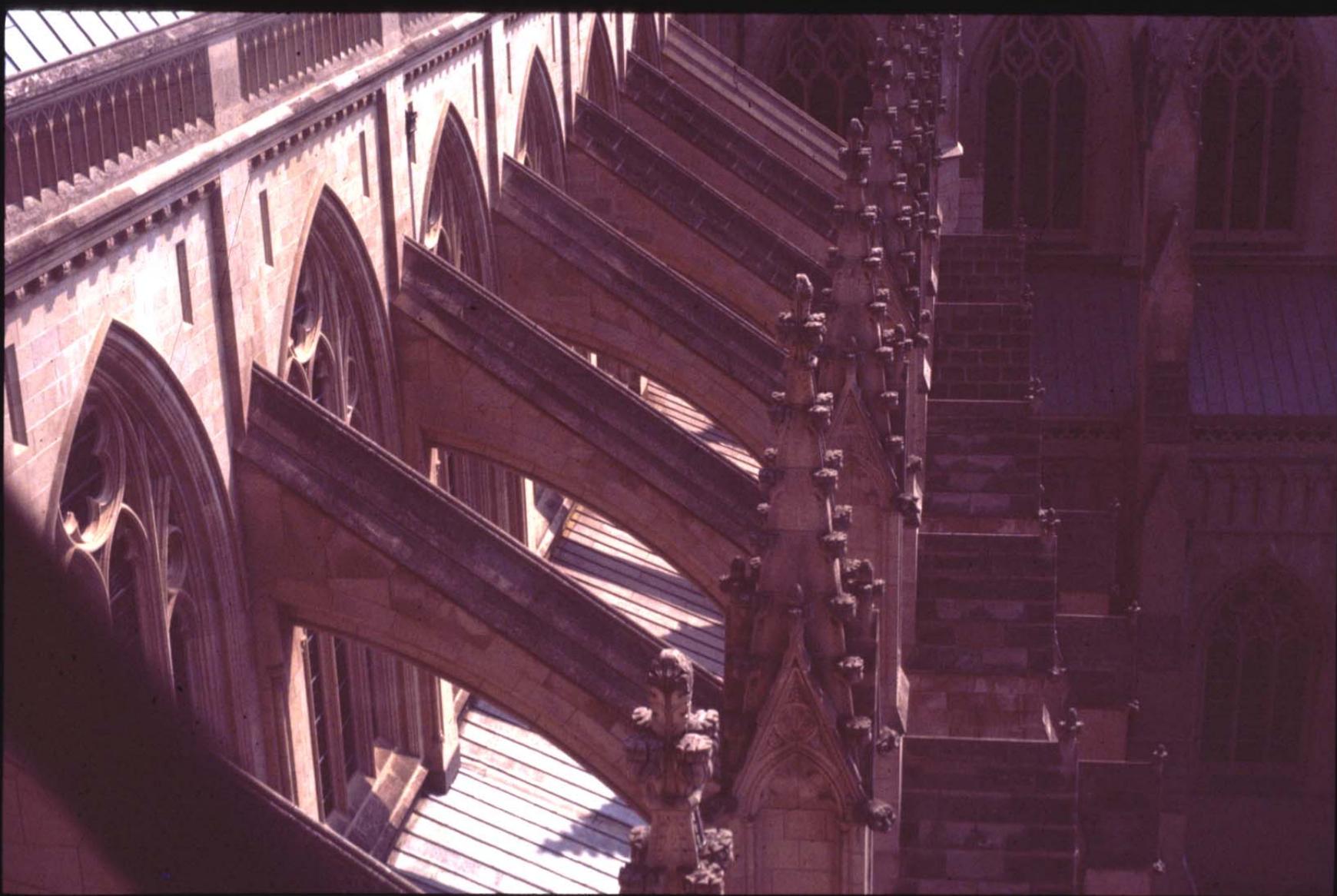
ปฏิทินแห่งกาลเวลา โดยพี่น้องตระกูลลิมเบิร์ก
(The Limbourg Brothers)
ราศีกุมภ์ ค.ศ. 1413 — 1416
(ชาวฝรั่งเศสเขียนให้ราชสำนักฝรั่งเศส)



ราศีตุลย์



ตัวอย่างอิทธิพลกอธิค ต่อสถาปัตยกรรมสหรัฐอเมริกา
กรุงวอชิงตันและไทย



อิทธิพลกอธิค ต่อสถาปัตยกรรมสหรัฐอเมริกา กรุงวอชิงตัน



อิทธิพลกอธิค ต่อประติมากรรมทิมพานัม สหรัฐอเมริกา กรุงวอชิงตัน



อิทธิพลกอซิก ต่อทิมพานัมและเสา
ประตู่ สหรัฐอเมริกา กรุงวอชิงตัน

อิทธิพลกอซิค ต่อสถาปัตยกรรม
สหรัฐอเมริกา กรุงวอชิงตัน



อิทธิพลกอซิก ต่อ สเตน กลาส
สหรัฐอเมริกา กรุงวอชิงตัน





วัดกัลหว่า กรุงเทพฯ

Stained glass วัดกัลหว่า





Stained glass วัดกัลหว่า

The End